
Aika 09.09.2024 klo 16:30 - 18:31

Paikka Kirkkonummen kunnantalo, Kirkkonummi-sali

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 271	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 272	Pöytäkirjan tarkastus ja tarkastajien valinta	5
§ 273	Kirkkonummen kunnan lausunto Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2025–2027	6
§ 274	Talousarvion investointiosan määrärahamuutos, Strömsbyn lumenkaatopaikan rakentaminen	16
§ 275	Talousarvion investointiosan määrärahamuutos, Länsilenkki (hanke 2161)	18
§ 276	Vastaus valtuustoaloitteeseen 1/2021: Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin / sivistys- ja vapaa- aikapalvelujen toimiala, Kv	20
§ 277	Eron myöntäminen yhdyskuntatekniikan lautakunnan varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen nimeäminen, ML, Kv	26
§ 278	Kunnanjohtajan ajankohtaiset asiat	28
§ 279	Kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset	29
§ 280	Pöytäkirjoja tiedoksi	30
§ 281	Muut asiat	31

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä olleet jäsenet	Haapaniemi Timo	16:30 - 18:31	puheenjohtaja	esteellinen § 279
	Aallonharja Piia	16:30 - 18:31	I varapuheenjohtaja	puheenjohtaja § 279
	Kjerin Ulf	16:30 - 18:31	II varapuheenjohtaja	
	Granström Anneli	16:30 - 18:31	jäsen	
	Harinen Ari	16:30 - 18:31	jäsen	
	Huhmarniemi Saara	16:30 - 18:31	jäsen	
	Kaihlaranta Kati	16:30 - 18:31	jäsen	
	Kajanti Carl-Johan	16:30 - 18:31	jäsen	
	Kaurila Matti	16:30 - 18:31	jäsen	
	Kilappa Antti	16:30 - 18:31	jäsen	
	Myllyniemi Markus	16:30 - 18:31	jäsen	
	Sahiluoma Anna	16:30 - 18:31	jäsen	
	Liljequist Kim	16:30 - 18:31	varajäsen	
	Björk Tony	16:30 - 18:31	kunnanvaltuuston puheenjohtaja	
	Hyvärinen Reetta	16:30 - 18:31	valtuuston I varapuheenjohtaja	
	Hakapää Minna	16:30 - 18:31	valtuuston II varapuheenjohtaja	
	Sailas Virpi	16:30 - 18:31	kunnanjohtaja, esittelijä	
	Suihkonen Jaana	16:30 - 18:31	hallintojohtaja	
	Lindell Esa	16:30 - 18:31	talousjohtaja	
	Kauppinen Anna-Kaisa	16:30 - 17:43	yhdyskuntatekniikan johtaja	poistui §:n 276 jälkeen
	Wallin Johanna	16:30 - 17:21	HSL:n liikennejohtaja	§ 273
	Saarinen Jussi	16:30 - 17:21	HSL:n hallintojohtaja	§ 273
	Ekström Gunnel	16:30 - 18:31	pöytäkirjanpitäjä	

Poissa

Aintila Anna

Allekirjoitukset

Timo Haapaniemi
puheenjohtaja, paitsi § 279

Piia Aallonharja
puheenjohtaja § 279

Gunnel Ekström
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty 16.9.2024

Saara Huhmarniemi
pöytäkirjantarkastaja

Kati Kaihlaranta
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tarkastettu pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä kunnan verkkosivuilla
17.09.2024

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 271

Päätösehdotus	Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös	Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastus ja tarkastajien valinta

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 272

Valmistelija	hallinnon asiantuntija Gunnel Ekström, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää</p> <p>1 valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan</p> <p>2 tarkastaa tämän pöytäkirjan sähköisesti seuraavan aikataulun mukaan:</p> <p>Torstaina 12.9.2024 lähetetään pöytäkirja sähköpostitse pöytäkirjantarkastajille, jotka ilmoittavat hyväksymisestään viimeistään maanantaina 16.9.2024. Jos hyväksymisviestiä ei tule sihteerille em. ajankohtaan mennessä, pöytäkirja katsotaan hyväksytyksi. Pöytäkirja allekirjoitetaan sähköisesti.</p> <p>Pöytäkirja on nähtävänä tiistaina 17.9.2024 kunnan verkkosivulla. Yleinen oikaisuvaatimusaika alkaa keskiviikkona 21.9.2024.</p>
Päätös	<p>Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Saara Huhmarniemi ja Kati Kaihlaranta.</p>

Kirkkonummen kunnan lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2025–2027

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 273

269/00.04.02/2024

Valmistelija	Liikennesuunnittelija Marko Suni Kuntatekniikkapäällikkö Toni Keski-Lusa Yhdyskuntatekniikan johtaja Anna-Kaisa Kauppinen etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää 1 antaa esityslistan liitteenä olevan lausunnon HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2025 - 2027 2 tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.
Käsittely	HSL:n edustajat liikennejohtaja Johanna Wallin ja hallintojohtaja Jussi Saarinen esittelivät asiaa kokouksessa ja vastasivat valtuutettujen kysymyksiin. He poistuivat kokouksesta klo 17.21. Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi, että keskustelun aikana on tehty vastaehdotuksia seuraavasti: Varajäsen Kim Liljequistin lisäsehdotus: Kohtaan Kirkkonummen kuntaosuuksien taso lisätään: HSL:n talous, kuten kuntaosuudetkin, on riippuvainen kuntayhtymään kuuluvien kuntien investointipäätöksistä. Tiettyjen kuntien suurinvestoinnit ovat johtamassa tilanteeseen, jossa tiettyjen kuntien kuntaosuudet ovat nousemassa kestävämmälle tasolle. Siksi kuntaosuuksien määrittelyperusteet /-säännöt tulisivat tarpeen vaatiessa olla tarkasteltavissa/muutettavissa eri kuntien erityispiirteitä huomioiden. Lisäsehdotusta kannattivat Matti Kaurila, Timo Haapaniemi, Ulf Kjerin, Piia Aallonharja, Carl-Johan Kajanti ja Antti Kilappa. Puheenjohtajan tiedustellessa, lisäsehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Jäsen Matti Kaurilan muutosehdotus: Kohta Kirkkonummen kuntaosuuksien taso, viimeinen kappale muutetaan: Kirkkonummen kunta kiinnittää huomion myös siihen, että HSL:n

toimintamenot, pois lukien infrapalvelut ja operointikustannukset, kohoavat vuoden 2024 ennusteesta talousarvioesitykseen 2025 nähden yli 16 prosentilla. HSL:n tulee aloittaa talouden sopeutustoimenpiteet ja kehittää ajoissa linjastoa, jottei Kirkkonummen kuntaosuudet kasva nykyisestä ja päästään alle 50 % subventioasteeseen myös keskipitkällä aikavälillä vuosina 2030 ja 2035, jolloin toiminta- ja taloussuunnitelmassa on esitetty vuodelle 2030 kunnan rahoitustarpeeksi 11,3 milj. € subventioasteen ollessa 58 % ja vuonna 2035 rahoitustarve on 12,9 milj. € ja subventioaste 60,5 %.

Muutosehdotusta kannattivat Carl-Johan Kajanti, Timo Haapaniemi, Piia Aallonharja, Anneli Granström, Antti Kilappa ja Anna Sahiluoma.

Puheenjohtajan tiedustellessa, muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Jäsen Markus Myllyniemen evästys ehdotus:

HSL:n nykyinen infrakorvausjärjestelmä on epäedullinen erityisesti Kirkkonummen kaltaisten Helsingin seudun ympärystuntien näkökulmasta. Osana edunvalvontaansa Kirkkonummen tulisi seuraavan TTS-kauden aikana pyrkiä neuvottelemaan muiden HSL:n omistajien kanssa infrakorvausjärjestelmän uudistamisesta suuntaan, joka olisi tasapuolisempi kaikkien jäsenkuntien kannalta.

Evästys ehdotusta kannattivat Saara Huhmarniemi, Matti Kaurila, Kati Kaihlaranta, Timo Haapaniemi, Anna Sahiluoma, Ulf Kjerin, Piia Aallonharja ja Kim Liljequist.

Puheenjohtajan tiedustellessa, evästys ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti

1

antaa pöytäkirjan liitteenä olevan lausunnon HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2025 – 2027 johon on tehty seuraavat kunnanhallituksen yksimielisesti hyväksytyt muutokset:

- Kohta Kirkkonummen kuntaosuuksien taso, viimeinen kappale muutettu kuulumaan: Kirkkonummen kunta kiinnittää huomion myös siihen, että HSL:n toimintamenot, pois lukien infrapalvelut ja operointikustannukset, kohoavat vuoden 2024 ennusteesta talousarvioesitykseen 2025 nähden yli 16 prosentilla. HSL:n tulee aloittaa talouden sopeutustoimenpiteet ja kehittää ajoissa linjastoa, jottei Kirkkonummen kuntaosuudet kasva nykyisestä ja päästään alle 50 % subventioasteeseen myös keskipitkällä aikavälillä vuosina 2030 ja 2035, jolloin toiminta- ja taloussuunnitelmassa on esitetty vuodelle 2030 kunnan rahoitustarpeeksi 11,3 milj. € subventioasteen ollessa 58 % ja vuonna 2035 rahoitustarve on 12,9 milj. € ja subventioaste 60,5 %.

- kohtaan Kirkkonummen kuntaosuuksien taso lisätty: HSL:n talous, kuten kuntaosuudetkin, on riippuvainen kuntayhtymään kuuluvien kuntien investointipäätöksistä. Tiettyjen kuntien suurinvestoinnit ovat johtamassa tilanteeseen, jossa tiettyjen kuntien kuntaosuudet ovat nousemassa kestävämmälle tasolle. Siksi kuntaosuuksien määrittelyperusteet /-säännöt tulisivat tarpeen vaatiessa olla tarkasteltavissa/muutettavissa eri kuntien erityispiirteitä huomioiden.

Lisäksi kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti seuraavan evästyksen: HSL:n nykyinen infrakorvausjärjestelmä on epäedullinen erityisesti Kirkkonummen kaltaisten Helsingin seudun ympäryskuntien näkökulmasta. Osana edunvalvontaansa Kirkkonummen tulisi seuraavan TTS-kauden aikana pyrkiä neuvottelemaan muiden HSL:n omistajien kanssa infrakorvausjärjestelmän uudistamisesta suuntaan, joka olisi tasapuolisempi kaikkien jäsenkuntien kannalta.

2
tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätöshistoria

Yhdyskuntatekniikan lautakunta 29.08.2024 § 82

Valmistelija Liikennesuunnittelija Marko Suni
Kuntatekniikkapäällikkö Toni Keski-Lusa
Yhdyskuntatekniikan johtaja Anna-Kaisa Kauppinen
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)

Päätösehdotus Yhdyskuntatekniikan johtaja Kauppinen Anna-Kaisa

Yhdyskuntatekniikan lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että Kirkkonummen kunta antaa esityslistan liitteenä olevan lausunnon HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2025 - 2027

Käsittely Käsittelyn aikana Ronja Karkinen teki seuraavan muutosehdotuksen:

Poistetaan seuraavat kohdat, jotka viittaavat subventioasteen sijaan Kirkkonummen maksuosuuteen kokonaisuutena, sillä olemme sitoutuneet kasvattamaan joukkoliikenteen käyttäjämääriä jatkossakin: s. 3:
"Kirkkonummen kunta näkee, että lipputuloarvioon liittyy mahdollisia riskejä, koska se perustuu matkustajamäärätavoitteeseen ja lipputulokertymällä on suora vaikutus tulevien vuosien kuntaosuuksiin.

Kirkkonummi pitää tärkeänä, että lipputulokertymä toteutuu TTS-suunnitelman mukaisesti siten, ettei se lisää kuntaosuutta." s.3: "kuntaosuus nousee lähelle 10 milj. euroa." s. 6: "TTS:ssä esitetty kuntaosuuden taso vuonna 2025 nousee kestävämmälle tasolle, noin 9,5 miljoonaan euroon."

Tarja Ketola kannatti ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että ehdotusta ei kannateta yksimielisesti, joten asiasta tulee äänestää.

ÄÄNESTYS

Puheenjohtaja käynnisti äänestyksen. Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Ronja Karkisen ehdotusta, äänestävät EI.

Puheenjohtaja päätti äänestyksen. Äänet jakautuivat seuraavasti:

9 JAA-ääntä (Kelkka, Valtanen, Salonen, Frimodig, Polkko, Snellman, Liljequist, P. Jäppinen, Åström)

2 EI-ääntä (Karkinen, Ketola), jolloin pohjaehdotus voitti.

Hannu Valtanen teki seuraavan muutosehdotuksen:

Luku 6 kirjoitetaan uudestaan muotoon: Kirkkonummen kunta pitää hyvänä asiana tilipohjaista lippujärjestelmää, joka helpottaa asiakkaan maksamista tunnistepohjaisesti nykyistä laajemmin eri maksuvälineillä. Tilipohjainen järjestelmä palvelee joukkoliikennettä säännöllisesti käyttäviä matkustajia tehokkaasti. Niissä asiakassegmenteissä, joita tilipohjainen järjestelmä palvelee heikommin, lähimaksun käyttöönoton odotetaan kasvattavan joukkoliikenteen käyttöä. Lähimaksu palvelee epäsäännöllisesti tai ensimmäistä kertaa matkustavia, matkailijoita, sekä niitä käyttäjäryhmiä, joissa mobiililaitteiden käyttö ei ole saavutettavaa. Keskustojen ulkopuolella ei tyypillisesti ole lipunmyyntipisteitä, joista kertalippuja voisi ostaa. Lähimaksun käyttöönotto voi siten tuoda uusia käyttäjiä, ja parantaa joukkoliikenteen käytettävyyttä Kirkkonummen tyyppisissä kunnissa. Kirkkonummen kunta katsoo, että se ei ole saanut lähimaksun toteutuksesta tasatariffimallilla riittävästi ennakkotietoa voidakseen ottaa siihen tarkemmin kantaa. Kunta pyytää tarkempia selvityksiä lippujen hintatasosta, sekä siitä, miten se vaikuttaa liikkumiseen sekä muiden lipputuotteiden käyttöön. Tariffimallin taloudelliset vaikutukset kunnille tulee selvittää kattavasti. Koska tällaista tietoa ei ole ollut saatavilla, Kirkkonummen kunta suosittelee ratkaisua, jossa tariffimalli on samanlainen lipputilimallissa ja lähimaksumallissa. Ehdotukseen uudesta E-vyöhykkeestä Kirkkonummen kunta suhtautuu kriittisesti. Vyöhykkeiden määrän lisääminen tekee joukkoliikenteen käytöstä monimutkaisempaa ja heikentää seudullista yhtenäisyyttä, johon m. MAL-sopimuksella tähdätään. Kunta huomauttaa, että hintaerojen madaltaminen on lisännyt

joukkoliikenteen kysyntää pitkillä matkoilla merkittävästi. Joukkoliikenteen tarkastelu ja hinnoittelu matkustettujen kilometrien perusteella antaa liian yksipuolisen kuvan. Hinnoittelussa on merkitystä myös sillä, miten linjasto ja tarjonta palvelee alueen asukkaita. Yleisellä tasolla Kirkkonummen kunta linjaa, että tariffimallin tulee kohdella koko seudun asukkaita ja kuntia tasapuolisesti. Tasapuolisimmat mallit asukkaiden näkökulmasta ovat nykyinen neljän vyöhykkeen malli sekä tasatariffi. Kirkkonummen kunta voi kannattaa tasatariffia, mikäli siihen löytyy ratkaisu, jossa pienten kuntien osuudet eivät nouse kestävämmälle tasolle. Jos päädytään lähimaksamisessa tasatariffiin, tulee hintataso asettaa riittävän korkeaksi, jotta se kattaa pitkien vyöhykematkojen (ABCD) todelliset kustannukset. Lähimaksu tasatariffilla ei saa lisätä kuntien subventiota, eikä kasvattaa Kirkkonummella ja kehyskunnissa kuntaosuuksien määrää

Kim Åström kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että ehdotusta kannatettiin yksimielisesti.

Liikennesuunnittelija Marko Suni poistui kokouksesta pykälän käsittelyn jälkeen.

Päätös

Yhdyskuntatekniikan lautakunta päätti

1.

esittää kunnanhallitukselle, että Kirkkonummen kunta antaa esityslistan liitteenä olevan lausunnon HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2025 - 2027

2.

että luku 6 kirjoitetaan uudestaan muotoon: Kirkkonummen kunta pitää hyvänä asiana tilipohjaista lippujärjestelmää, joka helpottaa asiakkaan maksamista tunnistepohjaisesti nykyistä laajemmin eri maksuvälineillä. Tilipohjainen järjestelmä palvelee joukkoliikennettä säännöllisesti käyttäviä matkustajia tehokkaasti. Niissä asiakassegmenteissä, joita tilipohjainen järjestelmä palvelee heikommin, lähimaksun käyttöönoton odotetaan kasvattavan joukkoliikenteen käyttöä. Lähimaksu palvelee epäsäännöllisesti tai ensimmäistä kertaa matkustavia, matkailijoita, sekä niitä käyttäjäryhmiä, joissa mobiililaitteiden käyttö ei ole saavutettavaa. Keskustojen ulkopuolella ei tyyppisesti ole lipunmyyntipisteitä, joista kertalippuja voisi ostaa. Lähimaksun käyttöönotto voi siten tuoda uusia käyttäjiä, ja parantaa joukkoliikenteen käytettävyyttä Kirkkonummen tyyppisissä kunnissa. Kirkkonummen kunta katsoo, että se ei ole saanut lähimaksun toteutuksesta tasatariffimallilla riittävästi ennakkotietoa voidakseen ottaa siihen tarkemmin kantaa. Kunta pyytää tarkempia selvityksiä lippujen hintatasosta, sekä siitä, miten se vaikuttaa liikkumiseen sekä muiden lipputuotteiden käyttöön. Tariffimallin taloudelliset vaikutukset kunnille tulee selvittää kattavasti. Koska tällaista tietoa ei ole ollut saatavilla, Kirkkonummen kunta suosittelee ratkaisua, jossa tariffimalli on samanlainen lipputilimallissa ja lähimaksumallissa. Ehdotukseen uudesta

E-vyöhykkeestä Kirkkonummen kunta suhtautuu kriittisesti. Vyöhykkeiden määrän lisääminen tekee joukkoliikenteen käytöstä monimutkaisempaa ja heikentää seudullista yhtenäisyyttä, johon m. MAL-sopimuksella tähdätään. Kunta huomauttaa, että hintaerojen madaltaminen on lisännyt joukkoliikenteen kysyntää pitkillä matkoilla merkittävästi. Joukkoliikenteen tarkastelu ja hinnoittelu matkustettujen kilometrien perusteella antaa liian yksipuolisen kuvan. Hinnoittelussa on merkitystä myös sillä, miten linjasto ja tarjonta palvelee alueen asukkaita. Yleisellä tasolla Kirkkonummen kunta linjaa, että tariffimallin tulee kohdella koko seudun asukkaita ja kuntia tasapuolisesti. Tasapuolisimmat mallit asukkaiden näkökulmasta ovat nykyinen neljän vyöhykkeen malli sekä tasatariffi. Kirkkonummen kunta voi kannattaa tasatariffia, mikäli siihen löytyy ratkaisu, jossa pienten kuntien osuudet eivät nouse kestäättömälle tasolle. Jos päädytään lähimaksamisessa tasatariffiin, tulee hintataso asettaa riittävän korkeaksi, jotta se kattaa pitkien vyöhykematkojen (ABCD) todelliset kustannukset. Lähimaksu tasatariffilla ei saa lisätä kuntien subventiota, eikä kasvattaa Kirkkonummella ja kehyskunnissa kuntaosuuksien määrää

Tiedoksi

Selostus

Helsingin seudun liikenne – kuntayhtymä (HSL) laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman kolmelle seuraavalle vuodelle. HSL pyytää lausuntoa alustavasta HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2025 – 2027 (TTS) 31.8.2024 mennessä.

Jäsenkuntia pyydetään lausunnoissaan esittämään näkemyksensä erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1. Infrakorvausmallista aiheutuu merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten tämä tilanne ratkaistaan nopeasti?
2. Sitoutuvatko kunnat tavoitelähtöiseen budjetointiin, joka tähtää 400 miljoonan nousun nousijamäärätavoitteen saavuttamiseen?
3. Mitä kunnat priorisoivat: kuntaosuuksien tasoa, hinnankorotusten minimoimista vai hyvää palvelutasoa?
4. Mikä on kunnan tavoitetaso kulkumuoto-osuuksiin (joukkoliikenne, henkilöautoilu, pyöräily, kävely) vuosina 2025–2027?
5. Millaisia toimia kunnat ovat valmiita itse tekemään, jotta joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa?
6. Ovatko kunnat halukkaita ottamaan lähimaksun käyttöön HSLalueella helppouden ja sujuvuuden vuoksi ensimmäisessä vaiheessa yhtenäisellä hinnalla koko alueella?

Toiminta- ja taloussuunnitelma

HSL:n strateginen tavoite vuodelle 2025 on 400 miljoonaa nousua, joka on osoittautunut haastavaksi tavoitteeksi. Helsingin seudun ihmisten liikkumistavat ovat muuttuneet pysyvästi etätöiden vuoksi. Lisäksi joukkoliikenteen käyttöön vaikuttavat useat työmaat ja poikkeusliikennejärjestelyt. Suuret infrainvestoinnit rasittavat HSL:n taloutta. Vuonna 2025 HSL:n kustannuksista jo 24 % eli 230 miljoonaa euroa muodostuu infrakorvauksista.

Kirkkonummen näkökulmasta positiivisena voi kuitenkin nähdä joukkoliikenteen nousijamäärien kasvun, mikä on ollut muuta seutua nopeampaa. Toisaalta tämä on heijastunut Kirkkonummen kuntaosuuden merkittävään kasvuun, sillä kuntaosuudet tulevilla TTS-kaudella ovat yli 9 miljoonaa euroa ilman edellisvuosien yli-/alijäämää.

HSL ottaa käyttöön uuden lippu- ja taustajärjestelmän (lipputilihanke), joka mahdollistaa tilipohjaisen palvelumallin. Arvoliput poistuvat ja käyttöön tulee lähimaksu. HSL suunnittelee uutta E-vyöhykettä ja varautuu Järvenpään HSL:ään liittymiseen.

Nykyinen arvonlisäverokanta (10 %) nousee 14 prosenttiin vuonna 2025 aiheuttaen noin 6 prosentin korotustarpeen lipunhintoihin. Infra- ja operointikustannusten nousu (yht. 42 milj. euroa) sekä valtion ilmastoperusteisen tuen poistuminen (11 milj. euroa vuositasolla) tuovat painetta lipunhintojen korotukseen. Korotuspaineesta huolimatta HSL tekee vain 8 prosentin lipunhintojen korotuksen joukkoliikenteen kasvun turvaamiseksi.

Toimintatulot

Vuonna 2025 HSL:n toimintatulot kasvavat 70,4 milj. euroa (7,9 %) ja ovat yhteensä 956,6 milj. euroa. Toimintatuloiksi arvioidaan 993,4 milj. euroa vuonna 2026 ja 1012,5 milj. euroa vuonna 2027.

Lipputulot

TTS perustuu tavoitteeseen, jossa matkustajamäärät ovat vuonna 2025 strategiatavoitteen mukaisen 400 milj. nousijamäärän.

Vuoden 2025 lipputulotavoite on yhteensä 418,6 milj. euroa. Tämä on 40,8 milj. euroa (10,8 %) kuluvan vuoden 2024 ennustetta suurempi. Vuonna 2026 lipputulotavoite on 427,0 milj. euroa ja 2027 435,4 milj. euroa.

Kuntaosuudet ja kertyneet ylijäämät

HSL laskuttaa kuntaosuuksia jäsenkunnilta vuonna 2025 yhteensä 516,0 milj. euroa. Keskimääräinen subventioaste on tällöin 55,9 %. Laskutettavat kuntaosuudet vuonna 2026 ovat yhteensä 548,9 milj. euroa ja vuonna 2027 559,4 milj. euroa.

Vuonna 2024 kunnille hyvitetään kertyneitä ylijäämiä noin 35,5 milj. euroa (OVK 1/2024 ennuste). Näin ollen ylijäämäkertymiä 31.12.2024 olisi käytettävissä TTS-kaudella noin 65 milj. euroa.

Muut tulot vuonna 2025

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuki arvioidaan olevan noin 5,0 milj. euroa vuosittain. Tarkastusmaksutuotoiksi arvioidaan vuosittain 5,5 milj. euroa ja vuokratuloiksi 2,7 milj. euroa. Muita tuloja syntyy 8,6 milj. euroa.

Toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2025 kasvavat vuoden 2024 ennusteesta 55,4 milj. euroa (6,1 %) ja ovat 962,8 milj. euroa. Toimintamenot vuonna 2026 ovat arviolta 974,9 milj. euroa ja 993,9 milj. euroa vuonna 2027.

Palveluiden ostot

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 920,1 milj. euroa vuonna 2025, 95,6 % HSL:n kaikista toimintamenoista. Vuonna 2026 ne ovat 931,7 milj. euroa ja 949,7 milj. euroa vuonna 2027.

Liikennöitsijöille maksettavat korvaukset

Liikennöitsijöille maksetaan joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2025 yhteensä 639,8 milj. euroa, joka on 66,5 % HSL:n toimintamenoista. Operointikustannukset ovat 657,2 milj. euroa vuonna 2026 ja 665,6 milj. euroa vuonna 2027.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

Kunnille joukkoliikenteen infrasta maksettava käyttökorvaus vuonna 2025 on 228,0 milj. euroa ja seuraavina vuosina 225-238 milj. euroa.

Muut kustannukset

Vuonna 2025 muihin ostopalveluihin (pl. liikennöinti- ja infra) kuluu 49,9 milj. euroa, josta yli puolet ICT lippu- ja infojärjestelmiin. Henkilöstömenot ovat 32,2 milj. euroa. Muita toimintamenoja syntyy myös erinäisistä kulueristä.

Rahoitustilanne ja tilikauden tulos

Talousarviolainaa on vuoden 2023 lopussa jäljellä 28,9 milj. euroa, jota lyhennetään vuosittain 5,3 milj. euroa. Rahoituksen nettotuotoiksi 2025-2027 arvioidaan 1,6 milj. euroa vuosittain.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on -4,7 milj. euroa alijäämäinen, eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja. Tilikauden 2024 tulokseksi on budjetoitu 21,7 milj. euron alijäämä, joka voidaan kattaa edellisiltä vuosilta kertyneistä ylijäämistä.

Investoinnit ja poistot

HSL:n investointimenot ovat 22,1 milj. euroa vuonna 2025 ja vuosina 2026-2027 noin 20 milj. euroa. Poistot ovat vuonna 2025 17 milj. euroa ja vuosina 2026-2027 20,1 milj. euroa vuodessa.

Kirkkonummen kuntaosuudet

Kirkkonummen kuntaosuudet ilman edellisvuosien yli-/alijäämää ovat HSL:n TTS:n mukaan (vertailutietona TP2023 ja TA2024):

2023 TP	8,191 milj. € (52,9 %)
2024 TA (HSL)	7,991 milj. € (53,0 %)
2024 ennuste (HSL ovk 1/2024)	8,134 milj. € (50,1 %)
2025 TAE	9,482 milj. € (53,6 %)
2026 TS	9,069 milj. € (51,3 %)
2027 TS	9,108 milj. € (51,0 %)

Kirkkonummella oli 31.12.2023 kuntakohtaista ylijäämää 2,641 milj. euroa. Käyttöennusteen (OVK 1/2024) mukaan vuonna 2024 ylijäämää käytetään 1,406 milj. euroa, jolloin tämän vuoden lopussa sitä olisi käytettävissä 1,235 milj. euroa. HSL esittää, että ylijäämää käytettäisiin kolmena seuraavana vuonna 412 000 euroa vuosittain.

Kirkkonummen kuntaosuudet vuosille 2025-2027 huomioituna ylijäämä TTS:n mukaan (vertailutietona TA2024):

2024 TA	6,585 milj. €
2025 TAE	9,070 milj. €
2026 TS	8,657 milj. €
2027 TS	8,696 milj. €

HUOM!

Oheismateriaalin HSL:n alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2025-2027 **sivujen 68-82 taulukoissa (liite 4 ja 5) on virheelliset tiedot ja näihin on tullut korjaussivut**, jotka ovat oheismateriaalina: Päivitetty liite 4 ja 5 alustavaan TTS2025-2027 dokumenttiin.

Liite:

- Kirkkonummen kunnan lausunto_HSL TTS-ehdotus 2025-2027

Oheismateriaali:

- Lausuntopyyntö HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2025-2027
- Pöytäkirjan ote, HSL hallitus 12.6.2024 § 44

- HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027
- Päivitetty liite 4 ja 5 alustavaan TTS2025-2027 dokumenttiin (*korvaa sivut 68-82*)

Liitteet / bilagor

- 1 Kirkkonummen kunnan lausunto_HSL TTS-ehdotus 2025-2027, kunnanhallitus 9.9.2024

Oheismateriaali / tilläggsmaterial

Kirkkonummen kunnan lausunto_HSL TTS-ehdotus 2025-2027_YTLn päätös 29.8.2024
Lausuntopyyntö jäsenkunnille Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelma
HSL Pöytäkirjan ote 12.6.2024 § 44, Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustava
HSL Alustava Toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027
Päivitetty liite 4 ja 5 alustavaan TTS2025-2027 dokumenttiin (korvaa sivut 68-82)

Talousarvion investointiosan määrärahamuutos, Strömsbyn lumenkaatopaikan rakentaminen
Kunnanhallitus 09.09.2024 § 274
140/02.08.00.01/2024

Valmistelija	Projektipäällikkö Hannu Ruhanen, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää, että 1 hanke Strömsbyn lumenkaatopaikka lisätään vuoden 2024 talousarvioon ja vuoden 2024 käyttösuunnitelmaan kohtaan urakat 2 hankkeelle siirretään määräraha 90 000 € vuoden 2024 talousarvioon ja vuoden 2024 käyttösuunnitelmaan Kirkkonummentie-Överbyntie hankkeelta projektinnumero 9410 ja kohdenumerolta 9112
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.
Päätöshistoria	
Yhdyskuntatekniikan lautakunta 29.08.2024 § 85	
Valmistelija	Projektipäällikkö Hannu Ruhanen, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Yhdyskuntatekniikan johtaja Kauppinen Anna-Kaisa Yhdyskuntatekniikan lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että 1. Hanke Strömsbyn lumenkaatopaikka lisätään vuoden 2024 talousarvioon ja vuoden 2024 käyttösuunnitelmaan kohtaan urakat 2. Hankkeelle siirretään määräraha 90 000 € vuoden 2024 talousarvioon ja vuoden 2024 käyttösuunnitelmaan Kirkkonummentie-Överbyntie hankkeelta projektinnumero 9410 ja kohdenumerolta 9112

Päätös	Yhdyskuntatekniikan lautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti
Selostus	<p>Strömsbyn kaatopaikan rakentamisen urakkahinta on 86 750,00 € (alv. 0 %).</p> <p>Strömsbyn maankaatopaikan yhteydessä ollut vanha lumenkaatopaikka on maisemoitu maankaatopaikan maisemoinnin yhteydessä, koska alue ollaan vuokraamassa toimijalle. Alueen maisemoinnilla oli kiire, koska maankaatopaikan ympäristölupa piti rauettaa, jotta alueen vuokraaminen voidaan tehdä. Töiden suorittamiselle oli tiukka aikataulu yhtäältä vuokralaisen vuoksi ja toisaalta sen vuoksi, että maisemointityöt voidaan suorittaa vain sulanmaan aikana. Koska vanha lumenkaatopaikka on maisemoitu, niin kunnan kannalta on tärkeää, että uusi lumenkaatopaikka saadaan käyttökuntoon ennen seuraavaa talvea. Uusi lumenkaatopaikka on maisemoidun maankaatopaikan yhteydessä. On myös kunnan edun mukaista, että vanha maankaatopaikka saadaan hyödylliseen jatkokäyttöön ja josta kunta saa vuokratuloja. Kesäaikana tehdään suunnitelmien mukaisesti töitä, kuten lumenkaatopaikka ja alueen kuivatukseen liittyvät työt, kuten rumpujen asennukset sekä ojien kaivuut.</p>

Talousarvion investointiosan määrärahamuutos, Länsilenkki (hanke 2161)

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 275

619/10.03.01.00/2024

Valmistelija	Projektipäällikkö Hannu Ruhanen, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää, että 1 vuoden 2024 talousarvion investointiohjelmaan liikenneväylät ja puistot osioon kohtaan katu- ja rakennussuunnittelu lisätään hanke Länsilenkki 2 hankkeelle siirretään vuoden 2024 talousarvioon määräraha 50 000 € hankkeelta Kirkkonummentie-Överbyntie projektinnumero 9410 ja kohdenumerolta 9112.
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.
Yhdyskuntatekniikan lautakunta 29.08.2024 § 86	
Valmistelija	Projektipäällikkö Hannu Ruhanen, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Yhdyskuntatekniikan johtaja Kauppinen Anna-Kaisa Yhdyskuntatekniikan lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että 1. Vuoden 2024 talousarvion investointiohjelmaan liikenneväylät ja puistot osioon kohtaan katu- ja rakennussuunnittelu lisätään hanke Länsilenkki 2. hankkeelle siirretään vuoden 2024 talousarvioon määräraha 50 000 € hankkeelta Kirkkonummentie-Överbyntie projektinnumero 9410 ja kohdenumerolta 9112
Päätös	Yhdyskuntatekniikan lautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti

Selostus

Länsilenkki- niminen katu (hanke 2161) on tullut saneerausikään. Kunnallistekniikkapalvelut on saanut runsaasti palautetta ajoliittymien pienuudesta, pysäköintiongelmista ja hulevesiongelmista kadulla. Myös kunnallistekniikka vaatii jo päivitystä. Asukkaat ovat vaatineet tilanteen pikaista korjaamista. Suunnittelu on aloitettava kesken talousarviokauden, jotta ongelmat eivät pääse kasvamaan. Koska hanke ei ole investointiohjelmassa, joudutaan se sinne lisäämään.

Kohde avattu talousjärjestelmään ja hankkeelle varattu vuoden 2024 talousarvioon 50 000 €.

Vastaus valtuustoaloitteeseen 1/2021: Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin / sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimiala, Kv

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 276

317/12.01.03/2021

Valmistelija	Opetuspäällikkö Astrid Kauber, palvelujohtaja Johanna Tuppurainen, hallintopäällikkö Tiina Koivisto, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 1/2021 ja esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.
Käsittely	Yhdyskuntatekniikan johtaja Anna-Kaisa Kauppinen poistui kokouksesta tämän pykälän jälkeen klo 17.43.
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.
Selostus	Valtuustoaloitteen aamupalatarjoilu 1/2021 vastaukset kunnanhallituksen lisäkysymyksiin 16.10.2023. Aamupala järjestettäisiin koulupäivän ensimmäisen välitunnin aikana, joten valvonta järjestään koulun henkilökunnan työajan puitteissa, eikä oppilaiden valvonta aamupalalla lisää opetuksen henkilöstökustannuksia. Koulukuljetusten järjestämiseen aamupalan tarjoaminen ei tule vaikuttamaan. Aamupalan hinta vähennetään aamutoiminnan maksuista kokeilun ajan. Ruokapalveluilla on mahdollisuus tarjota aamupalaa kaikissa peruskouluissa pienin henkilöstömuutoksin. Tällä hetkellä neljässä koulussa ruokapalveluhenkilöstöä on paikalla vasta klo 9 jälkeen, mutta muutosten tekeminen ilman lisäkustannuksia on mahdollista. Erityisesti näissä kouluissa olisi tärkeää, että aamupalalle osallistuisi ainakin 20 ruokailijaa, jotta työaikajärjestelyjä on kannattavaa tehdä. Maaliskuussa 2024 toteutetun koulujen aamupalakyselyn mukaan kiinnostusta maksutonta aamupalaa kohtaan olisi runsaasti, keskimäärin noin 1300 oppilasta päivittäin. Tämä tarkoittaisi sivistyspalveluille 450 000–500 000 euron lisäkustannuksia vuositasolla, jos aamupalan hinta on kaksi euroa. On kuitenkin epäselvää, osallistuisiko todellisuudessa näin moni oppilas aamupalalle, kun tarjolla on pääasiassa puuroa. Lisäksi on vaarana, että hävikkiä syntyy jonkin verran, kun aamupala jää syömättä tilauksista huolimatta.

Huomioitavaa on, että monessa koulussa lounasajat alkavat jo klo 10.30 tai jopa aikaisemmin, ja maksuttoman aamupalan tarjoaminen saattaa vaikuttaa negatiivisesti oppilaiden osallistumiseen kouluruokailuun. On tiedossa, että suuri osa oppilaista jättää lounaan syömättä, ja osatekijänä tähän on lounaan liian aikainen ajankohta. Oppilailla, jotka syövät aamupalaa, ei vielä ole nälkä näin aikaisin.

Masalan koulussa on järjestetty aamupalakokeilu vuonna 2012. Koulussa oltiin valmiudessa tarjoamaan aamupalaa halukkaille, mutta yksikään oppilas ei hyödyntänyt mahdollisuutta. Kokeilu päätettiin lopettaa ensimmäisen viikon jälkeen.

Lisäksi tarkennetaan, saisivatko myös ne lapset, joiden vanhemmat maksavat aamupalan nykyisellään osana aamutoimintaa, alennuksen maksuunsa koeajalta.

Päätöshistoria

Kunnanhallitus 16.10.2023 § 340

Valmistelija

Opetusjohtaja Astrid Kauber
Hallintopäällikkö Tiina Koivisto
Palvelujohtaja, puhtaus- ja ruokapalvelut Johanna Tuppurainen
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)

Päätösehdotus

Kunnanjohtaja Sailas Virpi

Kunnanhallitus antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 1/2021 ja esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.

Käsittely

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi, että keskustelun aikana jäsen Matti Kaurila on tehnyt palautusehdotuksen ja jäsen Carl-Johan Kajanti lisäevästyksen palautusehdotukseen seuraavasti:

Matti Kaurilan palautusehdotus:

Palautetaan uuteen valmisteluun, jonka aikana selvitetään mahdollisten aikaisempien kokeilujen kokemukset. Tiedossa on, että mm. Masalan koulussa on maksutonta aamupalatarjoilua kokeiltu vaihtelevalla menestyksellä.

Palautusehdotusta kannattivat Anna Sahiluoma, Timo Haapaniemi, Anneli Granström, Carl-Johan Kajanti ja Piia Aallonharja.

Carl-Johan Kajannin lisäevästys palautusehdotukseen:
Palautuksen aikana ehdotukselle annetaan hinta-arvio, jossa on eriteltyinä kustannukset ainakin seuraaviin huomioitaviin asioihin: lisääntyneet kustannukset valvonnan yms. aiheuttamasta työajasta erikseen ruokapalveluhenkilöstön ja muun henkilöstön osalta, tarkennettu arvio kpl-määrä annoksia x 2 euroa koejakson aikana, kustannukset mahdollisista ylimääräisistä tai muuttuvista koulukyydeistä. Lisäksi tarkennetaan, saisivatko myös ne lapset, joiden vanhemmat maksavat aamupalan nykyisellään osana aamutoimintaa, alennuksen maksuunsa koeajalta.

Lisäevästystä kannattivat Matti Kaurila, Timo Haapaniemi, Piia Aallonharja, Ulf Kjerin ja Anneli Granström.

Puheenjohtajan tiedustellessa, Matti Kaurilan palautusehdotus ja Carl-Johan Kajannin lisäevästys palautusehdotukseen hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Palautuksen aikana selvitetään mahdollisten aikaisempien kokeilujen kokemukset. Tiedossa on, että mm. Masalan koulussa on maksutonta aamupalatarjoilua kokeiltu vaihtelevalla menestyksellä. Lisäksi ehdotukselle annetaan hinta-arvio, jossa on eriteltyinä kustannukset ainakin seuraaviin huomioitaviin asioihin: lisääntyneet kustannukset valvonnan yms. aiheuttamasta työajasta erikseen ruokapalveluhenkilöstön ja muun henkilöstön osalta, tarkennettu arvio kpl-määrä annoksia x 2 euroa koejakson aikana, kustannukset mahdollisista ylimääräisistä tai muuttuvista koulukyydeistä. Lisäksi tarkennetaan, saisivatko myös ne lapset, joiden vanhemmat maksavat aamupalan nykyisellään osana aamutoimintaa, alennuksen maksuunsa koeajalta.

Päätöshistoria

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta 28.09.2023 § 60

Valmistelija

Opetusjohtaja Astrid Kauber
Hallintopäällikkö Tiina Koivisto
Palvelujohtaja, puhtaus- ja ruokapalvelut Johanna Tuppurainen
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)

Päätösehdotus

Sivistysjohtaja Ikonen Eeva-Kaisa

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päättää

antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 1/2021.

2

että maksutonta aamupalatarjontaa kokeillaan kouluissa yhden lukukauden ajan tammikuusta 2024 – toukokuun 2024 loppuun.

3

että aamupalan kustannukset tulee huomioida talousarviossa.

4

että kokeilun jälkeen aamupalatarjonta ja sen mahdollinen jatko arvioidaan erikseen.

Päätös

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

-

Selostus

Opetuspalvelujen näkökulma valtuustoaloitteeseen

Maksuttoman aamupalan tarjoaminen koulussa voi olla hyvä tapa edistää oppilaiden terveyttä, tasa-arvoisuutta ja hyvinvointia. Oppilaiden aamupalan tarjoamiselle on myös tutkimuksellista taustaa. Kirkkonummen kouluissa säännöllisesti tehtyjen kansallisten kouluterveyskyselyjen ja Teaviisari -kyselyn tulosten mukaan 4. ja 5. luokkalaisista 20,9 % ei syö aamupalaa arkiaamuisin, ja 34 % 8. ja 9. luokkalaisista ei syö aamupalaa arkiaamuisin. Lisäksi perusopetusikäisistä 8–9-luokan oppilaista ja lukion 1–2-vuoden opiskelijoista noin joka kolmas nuori ei syö koululounasta.

Tutkimukset ovat osoittaneet, että aamupalan syöminen auttaa parantamaan kognitiivista toimintaa ja keskittymiskykyä. Oppilaat, jotka syövät aamupalan, ovat todennäköisemmin valppaampia ja valmiimpia oppimaan, joka johtaa parempiin koulutuloksiin.

Aamupalan tarjoaminen koulussa edistää myös oppilaiden hyvinvointia: auttaa oppilaita saamaan tarvittavan ravintoaineiden määrän päivän alussa, joka auttaa ehkäisemään sairauksia ja parantamaan yleistä terveydentilaa sekä on samalla hyvä tapa opettaa terveellisiä elämäntapoja ja ruokailutottumuksia lapsille ja nuorille. Yhteinen aamupala koulussa myös vahvistaa yhteisöllisyyden tunnetta oppilaiden keskuudessa.

Tasa-arvon näkökulmasta maksuttoman aamupalan tarjoaminen koulussa varmistaa, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus aloittaa päivä hyvin ravittuna.

Aamupalatarjonta olisi mahdollista aloittaa lukuvuonna 2024–25.

Ruokapalveluiden mukaan aamupalaa voidaan tarjota kaikissa yksiköissä. Aamupala voisi olla tarjolla klo n. 7.45–8.45 tai sopimuksen mukaan niissä yksiköissä, joissa ruokapalveluhenkilöstö aloittaa vasta klo 9.

Aamupalan hinta on voimassa oleva aamupalan hinta eli 2,00 € / annos ja minimitilausmäärä 20 annosta. Aamupalaan tulee sitoutua, tilaajan tulee tehdä tilaukset sähköisesti kunkin alueen ruokapalveluiden aluepäälliköille vähintään viikkoa ennen ajankohtaa. Sivistyspalvelut maksaa aamupalan kuukausittain tehtävän laskutuksen mukaisesti.

Opetuspalvelujen kanta valtuustoaloitteelle on myönteinen. Mikäli aamupalaa päätetään tarjota, niin aamupalan kustannukset tulee huomioida talousarviossa.

Valtuutettu Irja Bergholm jätti kunnanvaltuuston kokouksessa seuraavan valtuustoaloitteen:

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyn mukaan peruskouluikäisistä huomattava osa ei syö aamupalaa joka arki-aamu. 4. ja 5. luokkalaisten luku on 26 prosenttia, ja 8. ja 9. luokkalaisten osalta jopa 41.4 prosenttia. Tutkimukset ovat osoittaneet linkin terveellisen aamupalan ja koulumenestyksen välillä, kaikki lapset eivät kuitenkaan halua aamupalaa heti heräämisen jälkeen, eikä kaikissa kodeissa ole samanlaisia edellytyksiä huolehtia ravitsevasta aamiaisesta. Lisäksi Sosiaalibarometri 2020 on osoittanut koronakriisin näkyneen kunnissa toimeentulon ongelmina. 73 prosenttia sosiaalityöntekijöistä katsoo, että kriisi on lisännyt muun muassa ruoka-avun tarvetta, mikä on vääjäämättömästi vaikuttanut myös koululaisiin.

Niissä kunnissa, joissa koulut ovat tarjonneet ilmaisen aamupalan, ovat tulokset olleet positiivisia. Esimerkiksi Lapissa on syksystä 2019 asti tarjottu viikoittainen aamupala neljässä koulussa, jotka on valittu kokeiluun sosioekonomisin perustein. Aamiainen on auttanut paitsi jaksamaan koulutyössä, myös mahdollistanut aikuisten kiireettömän kohtaamisen ja kartoittamaan koululaisen elämään mahdollisesti liittyviä haasteita. Kokeiluista saadun palautteen perusteella yhteisöllinen koulupäivän aloitus on rauhoittanut oppilaita ja antanut koulutyöhön hyvän lähtökohdan. Tarjoamalla oppilaille terveellisesti koostetun aamupalan kannustamme ja opetamme lapsia syömään oikein ja voimme vaikuttaa ennaltaehkäisevästi ns. elintasosairauksien puhkeamiseen.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kunta tarjoaa jatkossa perusopetuksen oppilaille maksuttoman aamupalan kouluissa. Toimella pystymme tasaamaan oppilaiden välisiä sosioekonomisia eroja sekä rauhoittamaan koulupäiviä. Esitämme myös, että maksuttoman aamupalan tarjoamisen vaikutuksia oppilaiden jaksamiseen ja hyvinvointiin seurataan.

Aloitteen allekirjoittivat seuraavat valtuutetut: Irja Bergholm, Johanna Fleming, Outi Saloranta-Eriksson, Sanni Jäppinen ja varavaltuutettu Nina Bogatenko.

Oheismateriaali / tilläggsmaterial

Valtuustoaloite Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin

Eron myöntäminen yhdyskuntatekniikan lautakunnan varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen nimeäminen, ML, Kv

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 277
715/00.00.01/2021

Valmistelija	hallinnon asiantuntija Gunnel Ekström, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää 1 ehdottaa kunnanvaltuustolle, että valtuusto 1.1 myöntää eron Michaela Lindholmille yhdyskuntatekniikan lautakunnan varajäsenyydestä 1.2 valita uuden varajäsenen Michaela Lindholmin tilalle toimikauden loppuun.
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.
Selostus	Michaela Lindholm on pyytänyt eroa yhdyskuntatekniikan lautakunnan varajäsenyydestä henkilökohtaisista syistä. Kuntalain 10 luvun 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Yhdyskuntatekniikan lautakunnan kokoonpano 2021–2025: Jäsen/varajäsen: Pj. Kim Åström, Kok. / Leena Virkki, Kok. Vpj. Jenny Snellman, RKP / Michaela Lindholm, RKP Pekka Jäppinen, SDP / Tarja Glans, SDP Antti Salonen, Pro Kirkkonummi / Aku Leijala, Maltillinen Oikeisto Sanni Jäppinen, Vihr. / Tarja Ketola, Vihr. Ronja Karkinen, Vihr. / Henry Scheinin, Vihr. Aleksander Polkko, Kirnu ry / Toni Lehtinen, PS Teemu Kelkka, Keski. / Reijo Munther, Keski. Josephine Frimodig, RKP / Ann-Christine Sved, RKP Kim Liljequist, RKP / Peter Sundelin, RKP Saara Brax, Kok. / Hannu Valtanen, Kok.

Oheismateriaali / tilläggsmaterial

Eroilmoitus yhdyskuntatekniikan lautakunnan varajäsenen tehtävästä
(M.L.)

Kunnanjohtajan ajankohtaiset asiat

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 278

47/00.01.02/2024

Valmistelija	Kunnanjohtaja Virpi Sailas, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää merkitä kunnanjohtajan ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.
Päätös	Kunnanhallitus merkitsi tiedoksi kunnanjohtajan ajankohtaiskatsauksen.
Selostus	Kunnanjohtaja esittelee ajankohtaisia valmisteluissa olevia asioita: <ul style="list-style-type: none"> - Brandventure - Kirkkonummen brändiuudistus - MAL -sopimusneuvottelujen tilannekatsaus

Kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 279

Toimielinten pöytäkirjoja

Henkilöstöjaosto 21.8.2024

Toimitilapalvelujen lautakunta 22.8.2024

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta 27.8.2024

Työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunta 27.8.2024

Rakennus- ja ympäristölautakunta 27.8.2024

Kirkkonummen Vesi -liikelaitoksen johtokunta 28.8.2024

Yhdyskuntatekniikan lautakunta 29.8.2024

Viranhaltijapäätöksiä

Luettelo valvottavista viranhaltijapäätökset on liitteenä.

Viranhaltijapäätökset ovat kokonaisuudessaan liitteineen luettavissa kokousjärjestelmässä: (tiedostot / kunnanhallitus / viranhaltijapäätökset)

Esittelijä	Kunnanjohtaja Virpi Sailas, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi
Päätösehdotus	Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen edellä mainitut kuntalain 92 §:n nojalla otto-oikeuden käyttämistä varten esitetyt päätökset ja päättää, että Kunnanhallitus ei ota asioita käsiteltäväkseen.
Käsittely	Puheenjohtaja Timo Haapaniemi poistui esteellisenä tämän pykälän ajaksi ja I varapuheenjohtaja toimi puheenjohtajana.
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.
Liitteet / bilagor	2 Päätösluettelo - 23.8. - 5.9.2024

Pöytäkirjoja tiedoksi

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 280

Uudenmaan liitto, maakuntahallitus 19.8.2024

Esittelijä	Kunnanjohtaja Virpi Sailas, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi
Päätösehdotus	Kunnanhallitus merkitsee pöytäkirjat tiedokseen.
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.
Liitteet / bilagor	3 Uudenmaan liitto, maakuntahallitus 19.8.2024

Muut asiat

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 281

Puheenjohtaja Timo Haapaniemi:

Talousarvioprosessin aikataulumuutoksen johdosta kunnanhallituksen kokous pidetään 11.11.2024 klo 18.00, ja kunnanvaltuuston kokous 11.11.2024 siirretään pidettäväksi 18.11.2024 klo 18.00

Varajäsen Kim Liljequistin selvityspyyntö:

Kirkkonummen keskustan liikennevalojen yhteydessä on vanha puinen ja korkea tapahtumakylttiteline. Tätä ei ole päivitetty vuosiin, se rapistuu eikä edustava, ja on vaaraksi. Mikä tämän telineen tuleva käyttö on (korjaus/päivitys/purku)?

Selvityspyyntöä kannatti Timo Haapaniemi

Jäsen Carl-Johan Kajannin selvityspyyntö:

Pyydän tuomaan kunnanhallitukselle tiedoksi väestösuojan kuntokartoituksen tilanne.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 271, § 272, § 273, § 276, § 277, § 278, § 279, § 280, § 281

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 274, § 275

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimus kunnanhallitukselle

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Oikaisuvaatimus tehdään Kirkkonummen kunnanhallitukselle.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen suostumuksella katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen päätöksen tiedoksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei oteta lukuun oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, oikaisuvaatimuksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä tämän jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa, joka on osoitettava kunnanhallitukselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja millaista oikaisua siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite
- jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava laatijan yhteystiedot

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava jäljempänä olevaan osoitteeseen virka-aikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille kunnan kirjaamoon oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon virka-ajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä myös telekopiona tai sähköpostilla lähettäjän omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Kirkkonummen kunta

Postiosoite: PL 20, 02401 Kirkkonummi

Käyntiosoite: Ervastintie 2, palvelupiste tai kirjaamo 1.krs, Kirkkonummi

Virka-aika: 8.30 - 16.00, maanantaisin 8.30 - 17.00

puh.vaihde 09-29671, faksi (09) 8786 053

s-posti: kirjaamo@kirkkonummi.fi

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn maksullisuus.

Oikaisuvaatimuksen käsittelystä ei peritä maksua.